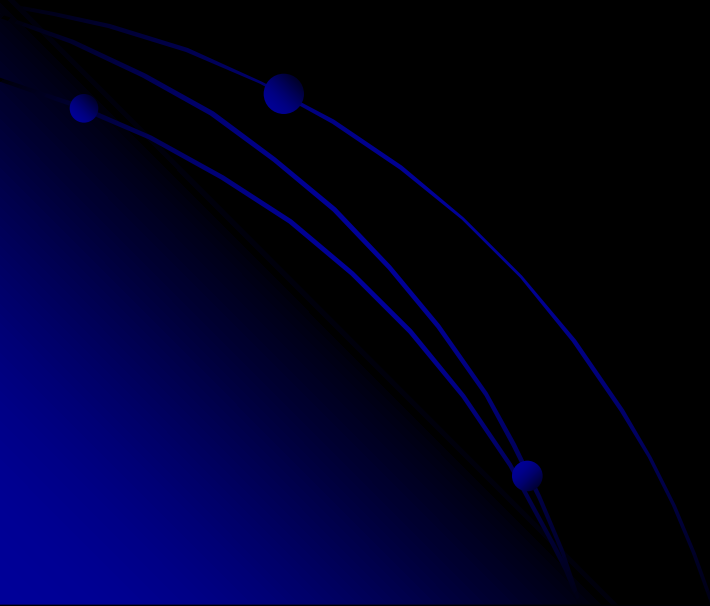

ASCARIDOİDEA

- ❖ Tektırnaklı, karnivor, ruminant, domuz, insan
- ❖ 15-50 cm
- ❖ İncebağırsak
- ❖ Ağız küçük, kaudal kanatlar var
- ❖ Direkt veya indirekt (arakonak / paratenik konak)
- ❖ Prenatal ve galaktogen bulaşma olabilir
- ❖ Enfektif dönem (L₃ taşıyan yumurta)

ASCARIDOIDEA

Türler

Son konak

Ascaris suum

Domuz

Parascaris equorum

Tektırnaklı

Toxocara vitulorum

Siğır, manda

Toxocara canis **

Köpek

Toxocara cati **

Kedi

Toxascaris leonina **

Kedi, köpek

Ascaris lumbricoides

İnsan

Ascaridia galli

Kanatlı

Heterakis gallinarum

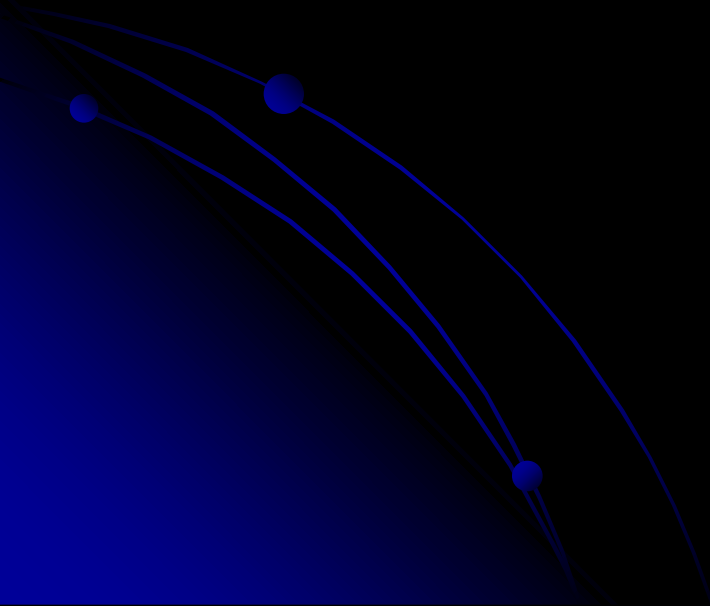
Kanatlı

Ascaris suum

- 15-30 cm
- Direkt gelişir
- Paratenik konak (yer solucanı, koprofaj böcek)
- L3 taşıyan yumurta ağızdan alınır
- **Tracheal göç = Karaciğer → Akciğer → Mide → İncebağırsak**
  - Karaciğer, Akciğer, Trachea, Yutak, İncebağırsak (L4, L5, olgun)
- Prepatent süre 6-8 hafta
- Domuz yavrularında önemli (4-6 ay)
- Ruminant ve insanlara geçiş nadirdir

Patojenite

- Olgun; bağırsakta tıkanma, koledok kanalında tıkanmaya bağlı sarılık, kataral enterit
- Larva; göç aşamasında
  - Akciğerlerde pneumoni
  - Karaciğerde 1 cm çapında "milk spot" odaklar

Klinik Bulgular ve Teşhis

- **Klinik bulgular**

- Anfizem, sarılık
- İshal, büyümede gerilik
- Sarılık

- **Nekropsi**

- Milk spot odaklar
- Pnömoni
- İncebağırsak-olgun

- **Dışkıda yumurta**

- Oval/yuvarlak, kalın kabuklu, dış yüzü girintili-çıkıntılı, kahverengi, tek blastomer, 50-75 X 40-60 μ

- **TEDAVİ:** Benzimidazol, doramectin, dichlorvos, levamisole

Parascaris equorum

- 15-50 cm
- Direkt gelişir
- L3 taşıyan yumurta alınır
- **Tracheal göç**
  - Karaciğer, Akciğer, Trachea, Yutak, İncebağırsak (L4, L5, olgun)
- Prepatent süre 10-12 hafta

Patojenite ve Klinik Bulgular

- Klinik belirtiler 2-6 aylık
- **Göç eden larva**
  - Karaciğer
    - Milk spot odaklar
    - Klinik belirti yok
  - Akciğer
    - Pnömoni
    - Öksürük
    - Kirli mukoid burun akıntısı
- **Erişkin**
  - Pis kokulu-gazlı ishal
  - Bağırsakta tıkanma, delinme
  - Gelişim bozukluğu, kıllarda matlaşma
  - Peritonit, ölüm

Epidemiyoloji ve Teşhis

- Dişiler 200.000 yum/gün
- Yumurtalar, mera ve padokta yıllarca canlı kalabilir
- Enfektif dönem < 2 hafta
- Tay-ergin arasında mevsimsel bulaşma
- **TEŞHİS: Dışkıda yumurta**
Küre biçiminde, kalın kabuklu, kabuk dış yüzey pürüzlü, kahverengi, 90-100 μ , 1 veya 2 blastomer

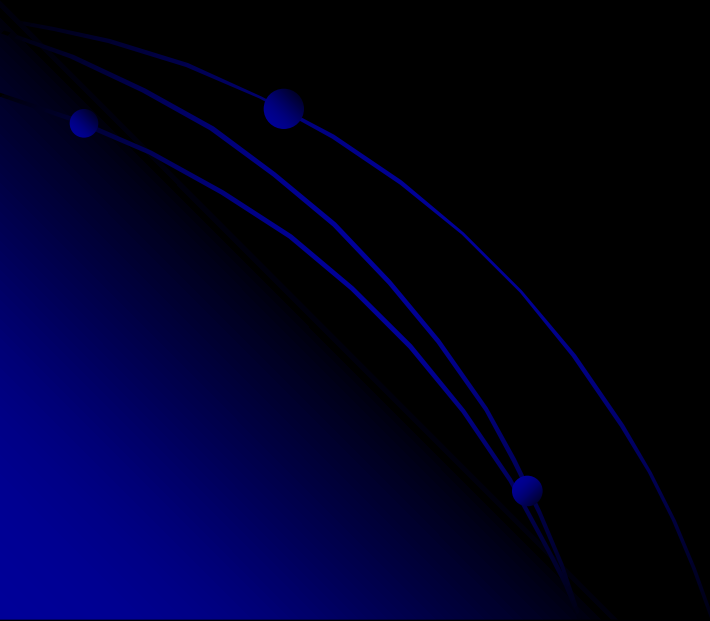

Tedavi

Etken madde	Etkidiđi dönem	Doz, veriliş yolu
İvermectin*	Erişkin, L4,L3	0.2 mg/kg p.o.
Fenbendazole	Erişkin, L4	7.5-10 mg/kg p.o.
Mebendazole	Erişkin, L4	10 mg/kg p.o.
Oxibendazole	Erişkin, L4	10 mg/kg p.o.
Pyrantel pamoate	Erişkin, L4	19 mg/kg p.o.
Thiabendazole	Erişkin, L4	88-100 mg/kg p.o.
Cambendazole	Erişkin, L4	20 mg/kg p.o.
Febantel	Erişkin, L4	6 mg/kg p.o.
Albendazole	Erişkin, L4	5.5-10 mg/kg p.o.
Piperazin	Erişkin, L4	88-100 mg/kg p.o.
Moxidectin	Erişkin, L4	0.4 mg/kg p.o.

Karnivor Askaritleri

	<i>Toxocara canis</i>	<i>Toxocara cati</i>	<i>Toxascaris leonina</i>
Son konak	Köpek	Kedi	Köpek, kedi
Yerleşim yeri	İNCE BAĞIRSAK		
Büyükük	10-15 cm	3-10 cm	7-10 cm

Kedi ve Köpek Askaritlerinin Morfolojik Farklılıkları

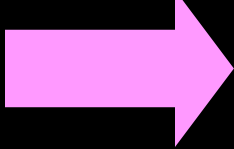

T. canis

T. cati

T. leonina

Cervical kanat	Mızrak ucu	Ok ucu	Mızrak ucu
Erkek arka uç	Parmak biçiminde	Parmak biçiminde	Gittikçe incelik
Özefagus	Posterior bulb (+)	Posterior bulb (+)	Bulb yok (-)
Yumurta	Koyu kahverengi kabuk kalın ve pürüzlü, 75X90µ tek blastomer	Açık kahverengi kabuk kalın ve pürüzlü, 65X75 µ tek blastomer	Oval, kabuk kalın ve düz, tek blastomer 75X85 µ

Karnivor Askaritlerinde Biyolojik Farklılıklar

- Paratenik konak gelişimi var
  - Konakta göç yok
-
- T.leonina
- Paratenik konak gelişimi var
  - Konakta yaşa bağlı tracheal/somatik göç var
  - Prenatal ve galaktojen bulaşma
-
- Toxocara

Biyolojideki Diğer Farklılıklar

Türler

Paratenik konak

Prepatent süre (hafta)

T. canis

Kemirici, kanatlı, yersolucanı
koyun, sığır, domuz

Yum/par.konak → 4

Galaktojen → 2

Prenatal → 3

T. cati

Fare, yersolucanı, tavuk
hamamböceği

Yum/par.konak → 8

Galaktojen → 6

T. leonina

Fare

Yumurta → 10-11

Par. konak → 8

Toxocara canis

3.aya kadar

6.aydan sonra

Yumurta
Paratenik konak

Prenatal
(L3)

Galaktojen (L3)
35.güne kadar

Yumurta
Paratenik konak

Tracheal göç

Tracheal göç

Bağırsak

Somatik göç
L3 dokularda
inhibe halde

Toxocara cati

6.aya kadar

6.aydan sonra

Yumurta
Paratenik konak

Galaktojen
(L3)

Yumurta
Paratenik konak

Tracheal göç

Bağırsak

Somatik göç
L3 dokularda
inhibe halde

Toxascaris leonina

Yumurta

Bağırsak
Göç yok

Paratenik konak
Fare (L3)

Bağırsak
Göç yok

Klinik Bulgular ve Teşhis

- **Olgun** → (T. canis, T. cati, T. leonina)
  - İshal, karın şişkinliği ve sarkıklığı, büyümede gerilik, dışkı ve kusmukla parazit çıkarılması
- **Larva** → (T. canis)
  - Solunum güçlüğü, burun akıntısı, pneumoni, pulmoner ödem, öksürük, köpüklü burun akıntısı, sara benzeri belirtiler (epileptik konvulziyon)
- **Teşhis**
  - Nekropsi
  - Dışkıda yumurta

Tedavi

Etken madde	Konak	Doz, veriliş yolu
Piperazin	Köpek, kedi	200 mg/kg p.o.
Fenbendazole	Köpek, kedi	50 mg/kg 3 gün / 20-25 mg/kg 5 gün p.o.
Flubendazole	Köpek, kedi	22 mg/kg 2-3 gün / 44 mg/kg 3 gün p.o.
Mebendazole	Köpek, kedi	100-200 mg/konak 5 gün....22 mg/kg gün p.o. Duyarlı köpeklerde hepatik nekroz riski
Oxibendazole	Köpek, kedi	15 mg/kg 2 gün p.o.
Pyrantel pamoate	Köpek Kedi	14.4 mg/kg p.o. 57.6 mg/kg p.o.
Pyrantel base	Köpek Kedi	5 mg/kg p.o. 20 mg/kg p.o.
Nitroscionate	Köpek	50 mg/kg p.o. Aç karna
Febantel	Köpek	15 mg/kg p.o.
Selamectin	Köpek, kedi	6 mg/kg p.o. veya spot on
Levamisole	Köpek Kedi	7.5 mg/kg p.o. 5 mg/kg p.o.

Kontrol ve Korunma

- ❖ Köpek ve kedilerde parazit kontrolü, rodent kontrolü
- ❖ Dışkılarının ortamdaki uzaklaştırılması, kulübede zemin dezenfeksiyonu (%1 sodyum hipoklorit, basınçlı buhar)
- ❖ Çocuk park ve bahçelere hayvanların sokulmaması

❖ 2 haftalık-3 aylık yavrularda

- Galaktojen ve prenatal enfeksiyon için 2 haftada bir 2., 4., 6. ve 8. haftalarda ilaçlanmalıdır (Bu uygulama yumurta enfeksiyonlarını da engeller)

❖ 3-6 aylık

- Yumurta enfeksiyonuna karşı 2 aylıktan itibaren 6 aylık oluncaya kadar olgun ve larvalara etki eden ilaçlar ayda bir kullanılabilir.

❖ 6 aylıktan büyük erkek ve gebe olmayan dişide

3 ayda bir olgun ve geliřmekte olan larvalara

- İvermectin, Moxidectin .....0.2 mg/kg
- Milbemycine oxime..... 0.25 mg/kg
- Piperazine .....200 mg/kg
- Selamectin .....6 mg/kg

❖ Gebe ve laktasyondaki köpeklerde

- Gebeliğın 40. günü..... Doramectin veya İvermectin 1 mg/kg s.c.
- Gebeliğın 40. günü-doğum sonrası 14. güne kadar.....Fenbendazole 50 mg/kg

Visceral Larva Migrans

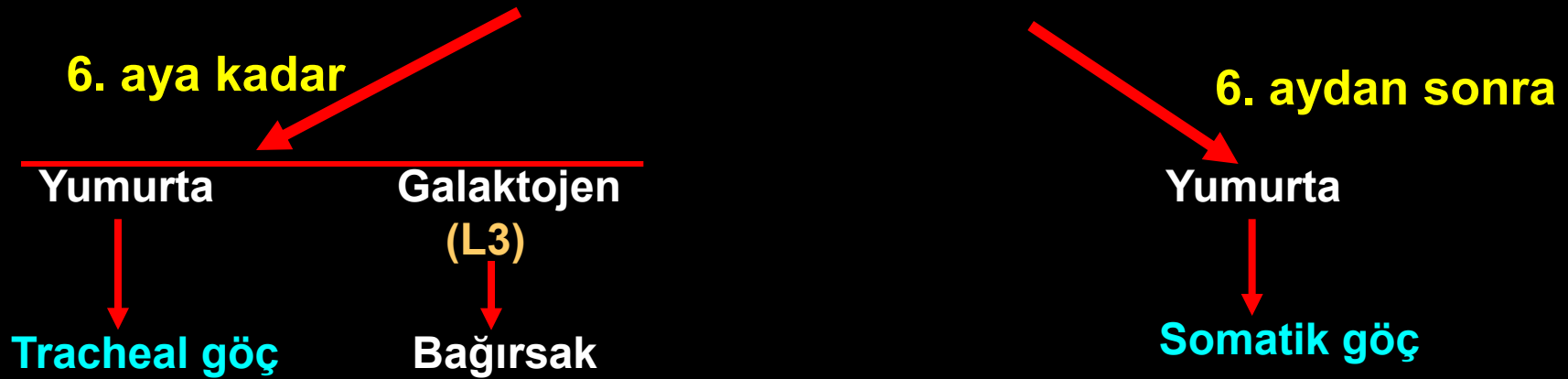
T.canis / T.cati

- Kedi/köpek askaritleri
- İnsanların enfektif askarit yumurtalarını rastlantısal olarak alması
- Dokularda larval göç var, olgunlaşma yok
- Göç eden larva sayısı ile larvaların yerleşim yerine bağlı tahribat
- Karaciğer, akciğer, göz ve beyinde 0.1-1.5 cm çapında **eozinofilik granülom**
- Hepatomegali, siroz, meningitis, encephalitis, endoftalmitis, retinitis
- Ateş, kronik eozinofili, hırıltılı öksürük, pneumoni, karın ağrısı, kas-eklem ağrısı, bulanık görme veya körlük

TEDAVİ

- **Antelmentik**
- **Yangı reaksiyonları için steroid**
- **Gözde lazer uygulaması**

Toxocara vitulorum

- Dana ve buzağıda önemli
- Prepatent süre 4-6 hafta
- Diyare, zafiyet, bağırsak delinmesi
- Enfekte hayvanların nefesi butirik asit=sarımsak
- Galaktojen bulaşma önemli

Teşhis, dışkıda yumurta

Yuvarlak, kalın kabuklu, kabuk dış yüzeyi pürüzlü, tek blastomerli, 69-95X60-70 μ ,

Tedavi

Etken madde	Doz, verilif yolu
İvermectin	0.2 mg/kg s.c.
Fenbendazole	7.5-10 mg/kg p.o.
Mebendazole	10-25 mg/kg p.o.
Oxfendazole	4.5 mg/kg p.o.
Levamisole	7.5 mg/kg p.o. / 0.5 mg/kg i.m.
Netomibin	7.5 mg/kg p.o.
Doramectin	0.2 mg/kg s.c.
Febantel	7.5 mg/kg p.o.
Albendazole	7.5 mg/kg p.o.
Piperazin	200-300 mg/kg p.o. 1 hafta arayla 2 kez
Moxidectin	0.2 mg/kg s.c.
Tetramizole	15 mg/kg p.o.
Pyrantel tartrate	12.5 mg/kg p.o.

Ascaris lumbricoides

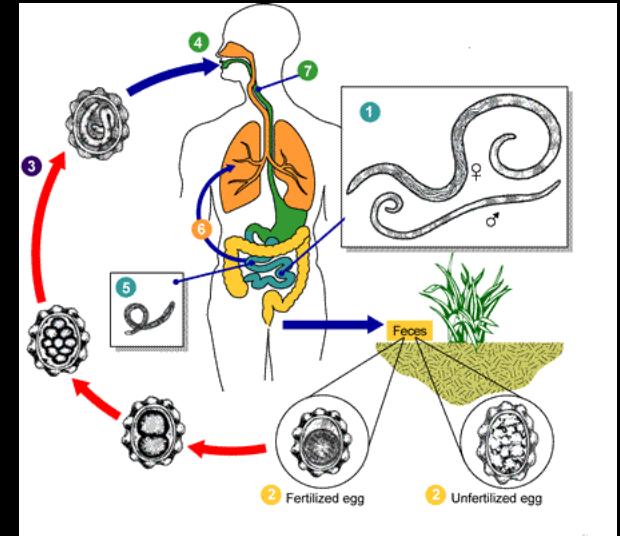
- İnsan, incebağırsak
- ♂15-31cm, ♀20-49cm (200.000yum/gün)
- Enfektif dönem (L3 taşıyan yumurta)
- Tracheal göç
- Klinik bulgular

Olgun ➔ Bağırsak tıkanması, karın ağrısı, kusma, mide bulantısı

Göç eden larva ➔ Öksürük, pneumoni, yangı, eozinofili

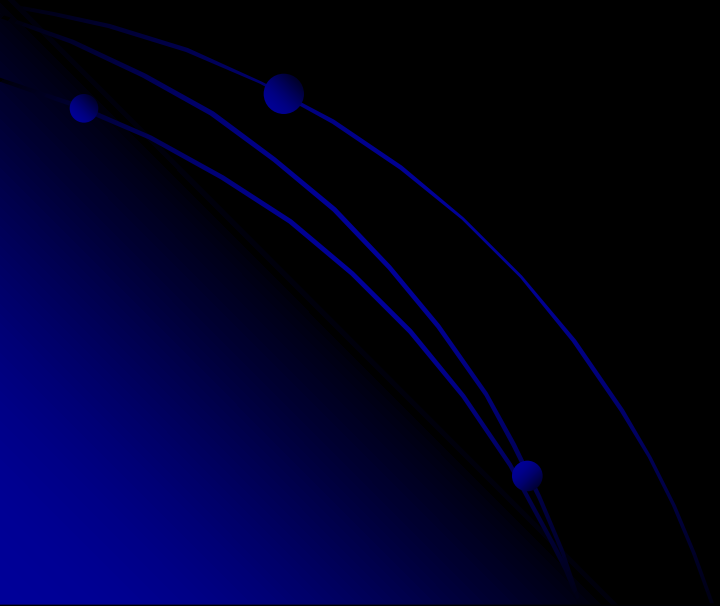
Teşhis dışkıda olgun veya yumurta.

Yumurta; 45-75X35-50 μ , oval, kalın kabuklu, kahverengi, kabuk dış yüzeyi girintili-çıkıntılı

Şekil: <https://www.cdc.gov/parasites/ascariasis/biology.html>

- Ilıman bölgelerdeki nemli toprakta yumurtalar yıllarca canlı kalabilir.
- Yıkanmadan yenen sebzelerdeki enfektif yumurtalar başlıca enfeksiyon kaynağıdır
- Çocuklar, daha çok kirli/topraklı parmak veya oyuncakları ağızlarına alarak enfekte olur

Ascaridia galli

Yumurta Bağırsak (göç yok)
Transport konak

- Kanatlı
- İncebağırsak, 12 cm ye kadar büyüklük
- Enfektif dönem L3 taşıyan yumurta
Transport konak-yersolucanı
- Prepatent süre 5-8 hafta
- Çoğunda semptomsuz seyreder (genellikle ergin)
- Klinik olarak mekanik tıkanma, enterit, kilo kaybı, kilo alamama, durgunluk, özellikle gençlerde tahrip
- Teşhis dışkıda yumurta
  - Oval, kalın kabuklu, kutup kısımları açık renk, segmente olmamış içerik, embriyo ortada, yan duvarları fıçı gibi geniş, 75-80X45-50µ

Tedavi

Piperazine bileşikleri
Levamisole

Heterakis gallinarum

- o Kanatlı, kör bağırsak
- o 1-1.5 cm
- o Bulaşma, yumurta veya transport konak (yer solucanı)
- o Enfektif dönem (L3 taşıyan yumurta)
- o Tüm gelişme bağırsakta
- o Klinik belirti yok yada az
- o Histomonas meleagridis, H.gallinarum yumurta ve larvaları ile kanatlıdan kanatlıya nakledilir
- o Daha çok hindilerde **karabaş hastalığı**
- o **Teşhis; dışkıda yumurta**
Oval, kalın kabuklu, segmente olmamış içerik, embriyo yanda, yan duvar düz, 63-75X36-48µ

Tedavi

Piperazine bileşikleri
Levamisole